

Matjaz HOCEVAR	Slovėnų bibliografija	36
Genadij POPOV	Apie sistemos "Parduodamos knygos" kūrimą Rusijoje	37
Maarit HUTTUNEN	Išankstinis katalogavimas Suomijoje. Schema ir jos įgyvendinimas	42
Osvaldas JANONIS	Privalomasis egzempliorius pasaulyje ir Lietuvoje Legal Deposit in the World and Lithuania (Summary)	44 54
Regina VARNIENĖ	Kompiuterinių bibliografinių įrašų programa - CoBRA CoBRA - Program of the Computerized Bibliographic Records (Summary)	55 63
Sigitas NARBUTAS	Simonas Dilgeris ir jo knygos Simonas Dilgeris and his Books (Summary)	64 73
Raminta ŠALČIŪTĖ- SAVICKIENĖ	Mato Šalčiaus raštai ir jų leidimai Works by Matas Šalčius and Their Editions (Summary)	74 76

Daugelyje pasaulio šalių valstybinė bibliografija įvedama į kompiuterius, didėja galimybės ja naudotis. Kaip geriau ji gali pasitarnauti leidėjams, knygų platintojams ir informacijos vartotojams, buvo svarstoma 1995 m. birželio mėn. Strasbūre Europos Tarybos surengtame seminare "Valstybinės bibliografijos ir katalogai „Parduodamos knygos“".

Seminare dalyvavo 12 šalių valstybinės bibliografijos tarnybų ir knygų prekybos vadovai. Organizatoriaus ir seminaro dalyviams esame dėkingi, kad jie sutiko skelbti skaitytus pranešimus šiame leidinyje. Rinkinyje spausdinami C. Vayssade, M. Costa ir P. Gibbin, P. Dominguez, G. Popov, E.-I. Schmidt-Braul, R. Bourne, V. Bulavo ir kt. straipsniai patvirtina, kad reikalavimai, keliami valstybinei bibliografijai, įvairiose šalyse yra panašūs: svarbiausia, kad ji būtų greitai ir išsamiai pateikiama prieinama kaina. Autoriai teigia, kad tarptautiniams mainams bibliografinės informacijos paskirstymas pagal temas ir pateikimo laiką yra svarbesnis už aprėpties išsamumą, o bibliografiniai leidiniai aktualiais klausimais yra populiariesni už išsamų visos šalies leidžiamos knygų produkcijos bibliografinį sąvadą. Daugelyje Europos šalių įdiegtos šiuolaikinės informacijos technologijos leidžia atlikti temines paieškas ir bendrose, ir šakinėse bibliografinių įrašų bazėse.

Straipsniuose nagrinėjamas valstybinės bibliografijos rengimo pagrindas - privalomieji egzemplioriai, kurie gali būti perduodami laisvanoriškai arba pagal įstatymą. Tokiu būdu įstatymai padeda kaupti valstybėje leidžiamų

PRATARMĖ

dokumentų kolekciją, siekiant išsaugoti, perduoti ateities kartoms ir puoselėti nacionalinę kultūrą. Daugelyje šalių galioja tvarka, įpareigojanti deponuoti visą spausdintą medžiagą. Reikalaujama deponuoti ne tik knygas, periodinius leidinius, bet ir kitus spausdinius, pavyzdžiui, atvirukus, žemėlapius, plakatus ir pan. Kai kuriose valstybėse privaloma deponuoti ir elektroninius dokumentus. Plačiau apie privalomojo egzemplioriaus įstatymus bei deponavimo tradicijas pasaulyje ir Lietuvoje rašoma O. Janonio publikacijoje.

Nacionaliniai spaudos archyvai, sukaupti privalomojo egzemplioriaus pagrindu, yra patikima bazė ne tik valstybinei bibliografijai, bet ir katalogams „Parduodamos knygos". Kaip organizuoti šių katalogų rengimo darbą patirtimi savo straipsniuose dalijasi R. Bourne, E.-I. Schmidt-Braul, G. Popov ir kitų šalių atstovai.

Rinkinyje taip pat skelbiamas R. Varnienės straipsnis, apžvelgiantis programą CoBRA, kuri skirta Europos Sąjungos šalių valstybinės bibliografijos įrašams perkelti į kompiuterines laikmenas, jais keistis bei platinti.

Skaitytojams pristatomas knygotyrinis S. Narbuto straipsnis, suteikiantis naujų žinių apie poeto S. Dilgerio kūrybą. M. Šalčiūtės-Savickienės straipsnyje tęsiama keliautojo ir publicisto M. Šalčiaus kūrybos apžvalga.

Šio leidinio rengimą parėmė Europos Tarybos Informacijos ir dokumentacijos centras. Dėkojame jo direktorei M. Prokopčik.

Regina Varnienė